

رئوس برنامه ۴ ساله دانشگاه علوم پزشکی تهران (۱۳۹۷-۱۳۹۴)

دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان دانشگاه مادر و نماد آموزش عالی در علوم پزشکی طی بیش از یک دهه اخیر حرکت بر مبنای برنامه را به خوبی تجربه کرده است. اکنون در راستای نقشه علمی دانشگاه و برای یک دوره ۴ ساله، برنامه‌های کلان حوزه‌های ستادی دانشگاه تدوین گردیده که در این نوشتار رئوس آن بدون ورود به برنامه‌های عملیاتی مربوطه آمده است. تلاش ما در طراحی این برنامه، نگاه واقع‌بینانه به شرایط موجود و افق‌های در دسترس است. از این رو با توجه به ظرفیت‌های موجود، محدودیت منابع و اعتقاد به لزوم پرهیز از سطحی‌نگری و شعارزدگی، تلاش شده است تا برنامه‌ای قابل اجرا و حاوی نکات مهم تهیه شود. این برنامه که پس از تأیید هیأت رئیسه در چهل و یکمین نشست هیأت امنای دانشگاه به تاریخ شانزدهم دیماه ۱۳۹۲ به تصویب رسیده مبتنی بر چهار اصل است:

۱. اهتمام به روابط انسانی و مکارم اخلاق با توجه به آموزه‌های غنی دینی و ملی
۲. اولویت ارتقاء کیفیت در همه فعالیت‌ها در کنار توجه به رشد کمی معقول بر اساس نیاز و منابع
۳. افزایش مشارکت کلیه ذی‌نفعان اعم از اعضای هیئت علمی، دانشجویان و کارکنان
۴. شفاف‌سازی و برقراری ارتباط دوسویه با ذی‌نفعان

طبعاً دستیابی به اهداف این برنامه مستلزم تدوین برنامه‌های عملیاتی توسط معاونت‌ها، دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها است که در دست اقدام می باشد. امیدواریم همت دانشگاهیان و حمایت مسئولان در سایه الطاف خداوند ما را به اهدافی فراتر از این برنامه برساند.

دانشگاه

برنامه های کلان دانشگاه توسط تمام واحدها پیگیری می شوند و هر حوزه در اجرای آن وظایف خود را انجام می دهد. این برنامه ها نیازمند عزم همگانی و مشارکت همه است و در یک حوزه خاص محدود نمی شود.

❖ تقویت روحیه احترام در همه سطوح با هدف ارتقای اخلاق سازمانی

رعایت احترام ضرورتی انسانی و اخلاقی و جزء دستورات مذهبی ماست. تسری رعایت احترام در همه سطوح نه تنها در جهت تکریم مراجعان بلکه در مسیر ارتقاء حمیت سازمانی و بهبود محیط کار است.

❖ اقدام برای تحقق تعهد حرفه‌ای و نهادسازی لازم برای جاری شدن آن در تمام سطوح دانشگاه

تعهد حرفه ای و بسترسازی برای رعایت اصول رفتار حرفه ای از مهم ترین ضروریات محیط دانشگاه است. این مهم در گروه پزشکی که یکی از برجسته ترین گروه های حرفه مند هستند در تمام دنیا مورد توجه ویژه قرار دارد و برطرف کننده یکی از نقایص جدی جامعه پزشکی است. آموزش، پایش و ارزیابی رفتاری حرفه ای در تمام سطوح دانشگاه هدف این برنامه است.

❖ اصلاح ساختار مدیریتی دانشگاه

مدیریت آکادمیک نیازمند مشارکت ذینفعان است که در مقاطعی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. اصلاح این روند می تواند باعث ارتقاء عملکرد مدیران و احساس مالکیت بیشتر توسط همکاران شود.

- طراحی، اجرا و ارزیابی مدل انتخاب مدیر گروه با مشارکت اعضای هیات علمی
- طراحی، اجرا و ارزیابی مدل انتخاب رئیس دانشکده بر مبنای مشارکت اعضای هیات علمی
- طراحی مدل انتخاب رئیس دانشگاه و پیشنهاد به نهادهای تصمیم گیر
- تربیت مدیران آینده دانشگاه با توانمندسازی افراد علاقمند و تأثیرگذار

❖ اصلاح مدل اداره بیمارستان‌های آموزشی و تعامل آنها با واحدهای مختلف دانشگاه

بیمارستان های آموزشی دارای ارتباطات چندجانبه با دانشکده پزشکی و معاونت های دانشگاه هستند. باز تعریف این ارتباط و طراحی مدل مناسب اداره بیمارستان آموزشی می تواند باعث ارتقاء کارکرد آنها و انجام بهتر فعالیت های آموزشی، پژوهشی و درمانی شود.

▪ بازنگری مدل مدیریت مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره)

▪ طراحی مدل اداره بیمارستان ها با نگاه بنگاه اقتصادی هیأت امنایی به صورت پایلوت در ۲۰ درصد مراکز تحت پوشش

❖ حرکت به طرف دانشگاه بین المللی

دانشگاه به برکت سابقه طولانی، زیرساخت های مستحکم، نیروی انسانی توانمند و دانشجویان برتر توانسته است جایگاه ملی خود را تثبیت کند و تا حدودی از رقابت داخلی خارج شده است. این موضوع اگرچه یک موفقیت و دستاورد ارزشمند است اما در عین حال به نوعی یک تهدید به شمار می رود چراکه عرصه بدون رقیب باعث رکود خواهد شد. با توجه به دستاوردهای دو دهه گذشته و جایگاه کشوری دانشگاه، ورود به عرصه بین المللی ضرورتی برای ارتقاء سطح دانشگاه و گامی در مسیر ایفای نقش جدید ملی است. این حرکت نه تنها محیط رقابت جدیدی برای دانشگاه فراهم می آورد بلکه باعث ارتقاء فعالیت های جاری خواهد شد.

▪ گسترش ارتباطات بین المللی در سطوح مختلف (هیأت علمی - دانشجو - برنامه مشترک)

❖ تکمیل زیرساخت های فناوری اطلاعات در سطح دانشگاه

با توجه به اهمیت فناوری اطلاعات در تمام ابعاد توسعه، تکمیل و ارتقاء زیرساخت های لازم متناسب با رشد نیاز ضرورتی قطعی است.

❖ تمهید الزامات ایجاد پردیس دوم دانشگاه

محدودیت و فرسودگی فضاهای فیزیکی دانشگاه یکی از موانع جدی توسعه و اجرای برنامه های نوین آموزشی و فوق برنامه است. در واقع فضاهایی که در طی سال های گذشته به دانشگاه اضافه شده فاقد معماری و ساختار دانشگاهی است و فقط برای رفع مشکلات حاد مناسب بوده اند. ایجاد پردیس دوم دانشگاه با مشخصات متناسب با ساختار دانشگاهی ضرورتی انکارناپذیر است.

❖ پیگیری احداث مجتمع رفاهی - فرهنگی برای دانشجویان

کمبود فضای خوابگاهی و محیط مناسب برای فعالیت های فوق برنامه دانشجویی در ادامه محدودیت های فیزیکی دانشگاه مشکلی جدی و باعث نارضایتی دانشجویان است.

❖ پیگیری اجرای پروژه های بزرگ در دست اقدام

محدودیت فضای فیزیکی و فرسودگی آن مانع ارتقاء فعالیت ها در تمام حوزه ها است. این موضوع علاوه بر محیط های درمانی در فضاهای آموزشی نیز مشهود است.

▪ مهدی کلینیک

▪ ساختمان جدید انستیتو کانسر

▪ احداث ساختمان جدید دانشکده پزشکی

▪ احداث ساختمان جدید بیمارستان شریعتی با بهره گیری از تسهیلات بانک توسعه اسلامی

▪ احداث ساختمان جدید بیمارستان فارابی

❖ تمهید مقدمات گسترش زیرساخت های بهداشتی و درمانی در مناطق محروم تحت پوشش دانشگاه

▪ پیگیری احداث ساختمان جدید بیمارستان بهارلو

❖ توسعه و تنوع بخشیدن به مشارکت خیرین در فضاهای خدماتی، آموزشی و پژوهشی دانشگاه

بهره گیری مناسب از ظرفیت های خیرین در حیطه های متنوع خدماتی (اعم از بهداشتی و درمانی)، آموزشی، پژوهشی و دانشجویی نیازمند توجه به تنوع سلیق این قشر است. تمهید سازوکارهای لازم برای تسهیل و ترغیب این افراد نیکوکار در راستای نیازهای واقعی دانشگاه سازماندهی مناسبی را می طلبد.

❖ تقویت دفتر دانش‌آموختگان دانشگاه به عنوان سازمان مردم‌نهاد با حمایت دانشگاه

بهره‌گیری مناسب از ظرفیت‌های دفتر دانش‌آموختگان در جهت حفظ ارتباط و جلب کمک‌های ایشان می‌تواند حرکتی بزرگ در جهت اهداف دانشگاه باشد. این ظرفیت تا کنون در کشور چندان مورد توجه نبوده است.

آموزش

آموزش یکی از مهم‌ترین اهداف دانشگاه است و بدون آن مفهوم دانشگاه قابل تصور نیست. این حوزه که در سال‌های گذشته با افزایش پذیرش قابل توجهی روبرو بوده است، امروز نیازمند ارتقاء کیفی است. دانشجویان ما در بسیاری مقاطع از فرصت وجود اساتید مجرب برخوردارند اما ابعاد دیگر آموزش از جمله برنامه، محیط آموزشی و امکانات با نقطه مطلوب هنوز فاصله دارد. ارتقاء کیفیت در تمام حیطه‌ها امری پایان‌ناپذیر و بدون انتها است. تأکید دانشگاه در حوزه آموزش بر تربیت نیروی توانمند متعهد به رفتار حرفه‌ای است که با توجه به ساختار دانشگاه بیشتر بر تحصیلات تکمیلی متمرکز است. این مسیر منطبق با اسناد بالادستی و نقش ملی دانشگاه خواهد بود.

❖ ارتقاء کیفیت آموزش باهدف تربیت بهترین دانش‌آموختگان در تمام مقاطع

آموزش با کیفیت اجزاء بی‌شماری دارد که مدرس، برنامه و دانشجو از مهم‌ترین آنها است. پرداختن به هر یک از این ابعاد در یک بازه زمانی مشخص می‌تواند گامی در مسیر ارتقاء کیفیت باشد.

▪ استقرار نظام جامع ارزشیابی

نگاهی دوباره به وضعیت موجود اولین گام در مسیر ارتقاء کیفیت است. تنها با شناخت درست شرایط موجود می‌توانیم نسبت به اصلاح مشکلات و رفع موانع اقدام نماییم. این ارزشیابی قاعدتاً باید تمام ارکان آموزش از جمله هیأت علمی، برنامه، ارزیابی‌ها، ملزومات آموزش و برون‌داد را شامل شود.

▪ توانمندسازی هیأت علمی

اجرای برنامه توانمندسازی منظم، جامع و فراگیر ضرورت غیر قابل انکار ارتقا کیفیت آموزش است.

- ارائه برنامه توانمندسازی برای سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی برحسب درخواست

▪ ارتقای کیفی رابطه استاد-دانشجو بر اساس شرایط و الزامات موجود

بخش پنهان کوریکولوم که قسمت مهمی از فرآیند یادگیری را تشکیل می‌دهد، عمدتاً وابسته به رابطه استاد و دانشجو است. ازاینرو شناسایی نقاط ضعف و اقدام برای رفع آن‌ها ضروری است.

▪ برنامه‌های توسعه‌ای آموزش

توسعه فرآیندهای آموزشی مانند بازنگری و استقرار کوریکولوم‌های جدید لازمه پویایی و رشد دانشگاه است.

- توسعه آموزش‌های الکترونیک

توجه به آموزش‌های الکترونیک و غیر حضوری از مهم‌ترین گام‌هایی است که می‌توان در مسیر استفاده بهتر از منابع و افزایش کارایی فرآیند آموزش برداشت. بکارگیری آموزش مجازی در دانشگاه در حال حاضر کمتر از حدی است که انتظار می‌رفت. بخصوص با توجه به حضور ۲۰۰۰ دانشجوی بیش از ظرفیت، استفاده از این روش‌ها یک ضرورت است.

- همکاری در توسعه عرصه‌های آموزشی جامعه محور

استفاده از مزیت ادغام آموزش پزشکی در خدمات بهداشتی درمانی علیرغم نیت اولیه هنوز محقق نشده است. مشارکت دو بخش آموزش و بهداشت می‌تواند این خواسته دیرین را عملی نماید.

▪ ارزیابی و بازنگری رشته‌های موجود و برنامه‌ریزی برای رشته‌های مورد نیاز

بازنگری رشته‌های موجود و برنامه‌ریزی برای ایجاد رشته‌های جدید یا حذف رشته‌های غیر ضروری برای هزینه‌اثر بخش شدن بخش آموزش ضرورت دارد. این موضوع باید با توجه به مأموریت دانشگاه و نیازهای کشور اجرایی گردد.

- ساماندهی و بهبود روند اجرای پایان نامه‌ها
- پایان نامه‌ها یکی از مهمترین اجزاء آموزش و پژوهش دانشگاه را تشکیل می‌دهند اما محصولات آنها بجز بعضی موارد پائین تر از حد مطلوب است. ساماندهی این امر حرکت مؤثری در ارتقاء هردو فرآیند خواهد بود.

❖ ارتقاء زیرساخت‌های آموزش

- جذب هیأت علمی بر اساس نقشه بازنگاری شده توزیع هیأت علمی
- جذب هیأت علمی بر حسب تعریف مشخص از کار مورد نیاز (Job Description) به موازات اعلام ظرفیت منطقی برای پذیرش دانشجو حرکتی برای اصلاح نسبت دانشجو-استاد است.
- تمهید فضا، تجهیزات و منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه‌ها
- تمهید منابع فیزیکی متناسب با ظرفیت‌های دانشگاه ضرورتی جدی برای ایجاد فضای رشد است. گرچه تأمین فضای مناسب در حوزه دانشگاه باید مورد توجه باشد اما استفاده بهینه از فضاهای موجود و تجهیز آنها گام نخست است.

❖ ساماندهی خدمات آموزشی

- کاهش تصدی‌گری ستاد و واگذاری خدمات آموزشی به دانشکده‌ها
- ارائه کلیه خدمات آموزشی دانشجویان به صورت غیرحضور
- یکپارچه‌سازی پرونده دانشجویی (یک دانشجو یک پرونده)
- ایجاد شرایطی که تمام امور دانشجویان از طریق یک سامانه واحد قابل پیگیری باشد علاوه بر تسهیل امور ایشان، کمک مؤثری به مدیریت امور دانشجویان در حوزه‌های مختلف دانشگاه خواهد کرد.

پژوهش

جایگاه دانشگاه در عرصه پژوهش کشور به همت مسئولان پژوهش و همکاران دانشگاه در یک دهه گذشته چنان استوار است که با فاصله زیادی از سایر دانشگاه‌ها موقعیتی غیر قابل رقابت ایجاد نموده اما این نقطه قوت، تهدیدی جدی برای دانشگاه است. اکنون لازم است با تمرکز بر ارتقاء کیفی محصولات پژوهشی نه تنها پاسخگوی نیازهای کشور باشیم بلکه در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی هم علاوه بر جایگاه رشد سریع تولیدات، در کیفیت و محتوای پژوهش‌ها مورد توجه واقع شویم.

❖ ارتقاء کیفی محصولات پژوهشی

- رشد کمی محصولات پژوهشی مقدمه‌ای برای تولید محصولات ارزشمند و قابل توجه است. اکنون دانشگاه این مرحله را پشت سر گذاشته لازم است نگاه جدیدی به تولیدات پژوهشی داشته باشد که در آن ارجاعات و استنادات بیشتر مورد نظر قرار گیرد.
- افزایش تعداد مقالات و ارجاعات در مجلات معتبر
 - نمایه‌سازی مجلات لاتین دانشگاه در بانک‌های اطلاعاتی معتبر با هدف افزایش مشاهده‌پذیری مجلات دانشگاه
 - انتشار مجلات دانشگاه با کمک ناشران حرفه‌ای بین‌المللی و داخلی
- ترغیب یک خط پژوهشی برای هر محقق
- در نظر گرفتن امتیازات ویژه برای تحقیق در یک خط مشخص باعث ارتقاء کیفی محصولات پژوهشی خواهد گردید.

❖ ایجاد زیرساخت‌های پژوهشی جدید

- راه‌اندازی آزمایشگاه تحقیقاتی مرکزی با امکانات به‌روز و تسهیل استفاده از آن برای محققین
- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت انجام پروژه‌های کلان جمعیتی با همکاری سایر دانشگاه‌ها
- راه‌اندازی بانک‌های اطلاعاتی و بیوبانک‌ها در حوزه بالینی

❖ هدفمندسازی پژوهش

موضوع دیگری که حائز اهمیت فراوان است جهت دهی پژوهش ها در مسیر حل مشکلات کشور است. درست است که حضور در عرصه بین المللی بیشتر با مقالات با ضریب نفوذ بالا میسر است اما این موضوع نباید باعث عدم توجه به مشکلات داخلی باشد. کشورهای پیشرفته از آغاز دوره شکوفایی پژوهش به این موضوع توجه داشته اند و گرچه ممکن است محصولات مورد توجه ایشان برای بقیه هم مفید باشد ولی همیشه مسائل مبتلا به یکسان نیستند. کشور ما در حال حاضر با تغییر الگوی بیماری ها روبرو است که در پس زمینه فرهنگی اجتماعی موجود، نیازمند نگاهی عمیق به داخل و برنامه ریزی برای پژوهش هایی است که به حل مشکلات فعلی و پیشگیری از مخاطرات آینده منجر شود.

▪ هدف گذاری برای انجام مطالعات بزرگ بالینی و سلامت عمومی

• تعیین اولویت های پژوهشی دانشگاه مبتنی بر هدف غایی ترسیم شده در نقشه علمی و نیازهای سلامت کشور

▪ توجه ویژه به پژوهش های باهدف حل مشکلات نظام سلامت در دانشگاه و کشور

❖ حرکت به خارج از دانشگاه

محدود بودن پژوهش به اعتبارات دولتی یکی از موانع رشد مطلوب در این حوزه است. برای کسب منابع جدید حرکت به خارج از دانشگاه و ارتباط با صنعت یک ضرورت است. توجه به پژوهش های منجر به محصول در رشته های مرتبط علاوه بر ایفای نقش دانشگاه در قبال جامعه، باعث رشد علمی و افزایش توان اقتصادی در حوزه پژوهش خواهد شد.

▪ توسعه ارتباط با صنعت

شناسایی نیاز صنعت و جلب پروژه های مشترک مهم ترین اقدام در این زمینه است.

▪ حمایت و توسعه شرکت های دانش بنیان

استفاده از تسهیلات منحصر به فرد قانونی برای این شرکت ها که با تأیید دانشگاه تشکیل می شوند فضا را برای رشد آنها فراهم می سازد.

▪ ایجاد پارک علم و فن آوری با رویکرد محصول محوری

▪ حمایت از ثبت پتنت های معتبر بین المللی

ارائه مشاوره و حمایت از ثبت پتنت های بین المللی اقدامی است که می تواند محصولات محققین را در کوتاه ترین زمان به بازارهای منطقه معرفی کند.

دانشجویی

حضور دانشجویان علت اصلی وجود نهادی به نام دانشگاه است. این دانشجویان هستند که هویت آکادمیک دانشگاه را شکل می دهند و طبعا تلاش همه ما در جهت ایجاد شرایط مناسب برای تحصیل ایشان است.

❖ ارتقاء رفاه دانشجویان به منظور ایجاد محیطی آرام و پویا

فراهم کردن محیط دانشجویی مناسب از هر جهت بدون شک تسهیل کننده آموزش و پژوهش برای دانشجویان است. در این مسیر مشکلات متعددی وجود دارد که مهم ترین آن کمبود منابع برای تأمین رفاه دانشجویان در سطح مطلوب است اما توجه به این امر به تأمین منابع منجر شود.

▪ افزایش ۱۰۰۰ نفر ظرفیت خوابگاهی

▪ نوسازی آشپزخانه مرکزی

▪ ساخت مجتمع رفاهی و سالن اجتماعات در خوابگاه کوی دختران دانشگاه

▪ ایجاد درگاه (پرتال) بانک جامع اطلاعات دانشجویان (آموزشی، پژوهشی، دانشجویی، رفاهی، فرهنگی، انضباطی): یک دانشجو

یک پرونده

❖ ایجاد فضای شاداب و فعال دانشجویی

- ارتقاء خدمات مشاوره دانشجویی
- ارزیابی وضعیت سلامت جسمی و بهداشت روان و مداخله مناسب در موارد پرخطر
- خدمات مشاوره از ضروریات حفظ محیط شاداب دانشجویی است و برای پیشگیری از مشکلات و معضلات فرهنگی اجتماعی که ممکن است در این دوران بروز کند، کمک فراوان می نماید.
- برگزاری جشنواره دانشجویی سالانه
- کمبود یک جشنواره عمومی دانشجویی در برنامه های رسمی دانشگاه محسوس است. این جشنواره می تواند شامل تمام جنبه های فعالیت دانشجویی باشد و به انتخاب و معرفی دانشجویان برتر در هر یک از عرصه ها بپردازد.
- توسعه فعالیت های فرهنگی دانشجویی
- حضور دانشجویان در فعالیت های غیر درسی یکی از ابعاد پرورش شخصیت و شکوفایی استعداد های ایشان است.
- تکمیل فضاهای ورزشی و گسترش فرهنگ ورزش
- گسترش فرهنگ ورزش در بین دانشجویان مانع بسیاری از آسیب های جسمی و روانی خواهد شد.

فرهنگی

توسعه فرهنگی شاید مهم ترین پیش نیاز توسعه کشور باشد. بدون ارتقاء فرهنگ عمومی نمی توان انتظار رشد کشور و کاهش آسیب های اجتماعی را داشت. شروع این حرکت باید از نهاد های فرهنگ ساز باشد که مدرسه و دانشگاه مهمترین آنها و دارای بیشترین پوشش هستند. از اینرو پرداختن به ارتقاء سطح فرهنگی با توجه به تمام ابعاد آن ضرورت دارد.

❖ همکاری در گسترش تعهد و رفتار حرفه ای بر اساس مبانی علمی، ملی و دینی

- اجرای راهنمای رفتار حرفه ای در سطح دانشگاه
- اجرای ضوابط پوشش حرفه ای در دانشگاه

❖ ترویج و تقویت فرهنگ اقامه نماز در مجموعه دانشگاه و تعظیم شعائر مبتنی بر معرفت دینی

❖ اعتلا، عمق بخشی و گسترش معرفت دینی بر پایه مکتب قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)

تعمیق معرفت دینی تنها راه ترویج آن در بین دانشجویان است. بدون باز کردن فضای سؤال و جواب نمی توان در حوزه معرفتی پیشرفتی را انتظار داشت.

- فعال سازی کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه
- توجه ویژه به عوامل زمینه ساز نفوذ و رواج فرهنگ غربی، غیرمذهبی و مکاتب نوظهور و انحرافی در دانشگاه و شناخت پیامدهای سوء آن و اتخاذ تدابیر لازم در برخورد با آن
- برگزاری دوره های آموزشی در حوزه فرهنگ و آشنایی شیوه برنامه ریزی فرهنگی برای اعضای هیات علمی و مدیران فرهنگی دانشگاه
- تقویت و گسترش همه جانبه فرهنگ عفاف و حجاب با توجه به مقتضیات زمان و الزامات محیط دانشگاه و مخاطبان دانشگاهی

❖ انجام پژوهش های فرهنگی با هدف شناسایی نقاط قوت و ضعف موجود و سیاست گذاری مناسب

بررسی وضعیت فرهنگی دانشگاه علاوه بر کمک به سیاست گذاری می تواند به روشن شدن فضای عمومی و رفع برخی شبهات موجود در این عرصه منجر شود.

❖ توجه به هویت ملی و حمیت دانشگاهی

هویت ملی سرمایه ای بسیار ارزشمند است و غفلت از آن یکی از دلایل مهاجرت نخبگان است. توجه به این سرمایه گران قیمت می تواند باعث حفظ سرمایه های جدید شود. معرفی تاریخ معاصر کشور و انقلاب اسلامی به نسل جدید یکی از اجزاء مهم این حرکت است.

- توجه ویژه به تقویت هویت ملی و دانشگاهی متناسب با ذائقه مخاطبان و بهره گیری مناسب از فضای مجازی برای ارائه محتوای علمی و فرهنگی
- ترویج و تقویت نمادهای هویت بخش ملی، مذهبی و دانشگاهی
- معرفی نام آوران تاریخ پزشکی ایران با محوریت موزه ملی تاریخ علوم پزشکی

بهداشت

حوزه بهداشت در دانشگاه علوم پزشکی تهران متکفل سه شبکه است که قسمت عمده آن را مناطق شهری تشکیل می دهند. با توجه به پوشش حدود ۳ میلیون نفر از مردم شهر تهران توسط این سه شبکه، تکمیل پوشش و ارتقاء کیفیت خدمت از مهم ترین اولویت های سلامت در دانشگاه خواهد بود.

❖ ادغام آموزش در خدمات اولیه سلامت با ایجاد شبکه های بهداشت و درمان آموزشی به عنوان الگو

علیرغم ادغام اداری حوزه سلامت با حوزه آکادمیک در دهه ۷۰، هنوز اتفاق عملی جدی در این عرصه رخ نداده است و در واقع فقط بعضی مدیریت های این حوزه توسط اعضای هیأت علمی اداره شده است. استفاده از عرصه های حوزه بهداشت برای آموزش سرپایی گام مهمی در روند ادغام آموزش با شبکه خدمات سلامت است که نیازمند برنامه ریزی جدی و تأمین تمهیدات لازم می باشد.

❖ گسترش شبکه و افزایش پوشش خدمات

اگرچه شبکه خدمات بهداشت در روستاها به خوبی عملیاتی شده ولی در حاشیه شهرها و شهر این برنامه غیر از پوشش غیر فعال خدمات بهداشتی اولیه توفیق چندانی نداشته است. تعمیق و گسترش این خدمات به شهر که قسمت عمده شبکه بهداشت دانشگاه را تشکیل می دهد و پوشش حاشیه شهر دارای اهمیت فراوان است.

- ایجاد زیرساخت برنامه پزشک خانواده شهری و مسیر ارجاع
- اجرای برنامه های مؤلفه های اجتماعی سلامت
- ایجاد زیرساخت برای گسترش و تکمیل برنامه مدیریت بیماری های غیر واگیر
- گسترش شبکه و ارائه خدمات مورد نیاز حاشیه شهرها
- تکمیل و راه اندازی آزمایشگاه مرکزی سل به عنوان آزمایشگاه مرجع

❖ ارتقاء کیفیت خدمات

مسیر ارتقاء کیفیت خدمات در دو بعد مدیریت مؤثر نیروی انسانی و تعریف خدمت با کیفیت بهتر قابل پیگیری است که در برنامه های زیر دیده شده اند.

- استقرار فاز دوم نظام الکترونیک پایش و ارزشیابی در سطح مراکز بهداشتی درمانی
- پایلوت برنامه پرونده الکترونیک سلامت در سطح پایگاه های شهرستان ری
- بازبینی نقش پایگاه های بهداشتی در شهرها در ارائه خدمات بیماری های مزمن

❖ تلاش برای افزایش مشارکت

الگوی پایگاه های مشارکتی در دانشگاه یکی از دستاوردهای ارزشمند سال های گذشته است. علاوه بر ارتقاء این مدل تلاش برای جلب مشارکت خیرین که عموماً به طرف درمان معطوف می شود، از اقدامات مهمی است که می تواند به گسترش پوشش خدمات بهداشتی کمک نماید. تأمین مشارکت همگانی در سلامت عمومی و فردی نیز از اقداماتی است که نیازمند نگاهی نو به رسالت حوزه بهداشت است.

- جلب مشارکت خیرین در امور بهداشتی و شبکه‌های اجتماعی سلامت
- استقرار و روان‌سازی برنامه پایگاه‌های مشارکتی و بهینه‌سازی نظام پرداخت
- توانمندسازی جامعه در تامین بهداشت محیط و حرفه ای و سلامت فردی

درمان

خدمات درمانی ارائه شده در سطح دانشگاه در ۱۶ بیمارستان که عموماً ارجاعی از تمام کشور هستند، یکی از مهم ترین فعالیت های دانشگاه محسوب می شوند و در واقع بستر کلیه فعالیت های آموزشی و پژوهشی در عرصه بالینی می باشند. خدمت مطلوب و استاندارد تنها راه آموزش واقعی و پژوهش اصیل در حوزه بالینی است. علاوه بر این دانشگاه محل ارائه تمام خدمات درمانی پیشرفته و جدید در کشور بوده و این مأموریت در هردو عرصه آموزش و ارائه خدمت در این دانشگاه برای همیشه ادامه خواهد داشت.

❖ ارتقاء کیفیت خدمات درمانی

ارتقاء کیفیت خدمات درمانی ضرورتی انکارناپذیر است که پایان ندارد. تلاش در این مسیر از راه های مختلفی میسر است.

- استقرار نظام اعتبار بخشی در بیمارستان‌های تابعه دانشگاه به منظور ارتقاء کیفیت
 - ایجاد محیط‌های درمانی پیش‌بینی پذیر
 - نظارت هدفمند بیمارستان‌ها در جهت اصلاح نقاط ضعف
 - انجام اقدامات لازم برای دریافت لوح بیمارستان دوستدار مادر در بیمارستان‌های تابعه
 - استقرار کامل برنامه بیمارستان‌های دوستدار ایمنی بیمار در ۵۰ درصد بیمارستان‌های تحت پوشش دانشگاه (بیمارستان ایمن)

▪ استقرار کامل شاخص‌های استاندارد و دریافت لوح کیفیت توسط تمامی آزمایشگاه‌های تحت پوشش دانشگاه

❖ ارائه خدمات درمانی نوین در دانشگاه

دانشگاه باید نقش پیشرو در ارائه و آموزش خدمات درمانی جدید را حفظ کند و در این حوزه مانع ایجاد فاصله با کشورهای پیشرفته باشد. در دو دهه گذشته علیرغم تمام محدودیت‌ها این روند ادامه داشته است و اینک باید با توجه به زمینه‌های مساعد گسترش یابد.

- حمایت از اجرای روش‌های نوین درمانی و راه‌اندازی آنها در واحدهای دانشگاه
 - راه‌اندازی اولین stroke center دانشگاه در بیمارستان امام خمینی
 - توسعه خدمات پیوند اعضای حیاتی به منظور رفع نیاز نیمه شمالی کشور
 - گسترش درمان‌های اندو و اسکولر جدید
 - گسترش خدمات سلول درمانی بر اساس یافته‌های نو در عرصه‌های مختلف

❖ اصلاح نظام مدیریت خدمات درمانی

مدیریت بهینه نیروی انسانی یکی از مهم ترین اجزاء ارتقاء کیفیت خدمات است. گرچه محدودیت‌های متعددی در نظام دولتی برای مدیریت وجود دارد اما باید بتوان الگوهای جدید و متناسب با شرایط برای این منظور ایجاد کرد.

- ایجاد کلینیک سرپایی خارج بیمارستانی
- تلاش برای برقراری پرونده پزشکی الکترونیک در ادامه سیستم اطلاعات سلامت بیمارستانی
- استقرار نظام پرداخت مبتنی بر عملکرد برای کادر پرستاری
- راه‌اندازی مرکز مشاوره و معاینات دوره‌ای سلامت کارکنان
- برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت برای کارکنان درمانی

▪ طراحی بانک اطلاعات یکپارچه بیمارستان‌ها

❖ گسترش عملی رفتار حرفه‌ای

حوزه درمان به دلیل ماهیت نظارتی یکی از اجزاء مهم استقرار رفتار حرفه‌ای در بیمارستان‌ها است و حوزه نظارت پس از آموزش در سطوح مختلف باید بصورت هدفمند اجرایی شدن آنرا پایش کند. گرچه این سرفصل اجزاء فراوانی دارد اما برای شروع باید از موارد مهم و تأثیرگذار استفاده کرد.

▪ بهبود ارتباط پزشک- بیمار

- معرفی کامل پزشک معالج به بیمار بستری در تمام بیمارستان‌ها
- رعایت حریم خصوصی و پوشش مناسب بیمار

غذا و دارو

فعالیت حوزه غذا و دارو به یکی از مهم‌ترین ابعاد سلامت در جامعه معطوف است. ورود به هر دو مقوله غذا که در سطح عموم مردم تأثیر دارد و دارو که نحوه مصرف آن بصورت بستری و سرپایی با مشکلات فراوانی روبرو است، می‌تواند در ارتقاء سلامت نقش مؤثری ایفا نماید.

❖ استقرار داروخانه‌های بیمارستانی در تمام بیمارستان‌ها

ساختار داروخانه‌های بیمارستانی به عنوان یک مجموعه منحصر به فرد در کشور توانسته است در سال‌های گذشته خدمات دارویی مطلوبی را برای بیماران بستری فراهم سازد. گسترش این ساختار در بیمارستان‌های تحت پوشش دانشگاه این اقدام را تکمیل خواهد کرد.

❖ ارتقاء سیستم‌های مدیریتی

▪ توسعه فرآیندهای نرم‌افزاری در اجرا و نظارت

❖ کارآمد کردن نظارت‌ها و راه‌اندازی روش‌های نوین بررسی ایمنی مواد خوراکی، آرایشی و بهداشتی

▪ توسعه خدمات آزمایشگاهی رفانس

❖ فعال‌سازی واحد تحقیق و توسعه

- گسترش آموزش عمومی به منظور افزایش میزان آگاهی مردم از محصولات مختلف
- راه‌اندازی کمیته تجویز و مصرف منطقی دارو

توسعه مدیریت و منابع

نظام مدیریت منابع در دانشگاه به عنوان پشتیبان تمام واحدهای عملیاتی نقش تعیین‌کننده‌ای در موفقیت برنامه‌ها دارد. این نظام از یک طرف بودجه بندی و هزینه کرد منابع را سامان دهی می‌کند و از طرف دیگر امور پرسنلی را تنظیم می‌نماید. تسهیل این امور خواسته همه واحدها است که اگر با طراحی مناسب و منطبق با ضوابط صورت گیرد بدون شک باعث افزایش سرعت و بهره‌وری بیشتر خواهد شد. شفافیت و روان‌سازی مهم‌ترین اصول کار در این حوزه هستند.

❖ ارتقاء فرآیندهای مدیریتی

بدون تغییر نگاه به فرآیندهای جاری مدیریتی نمی‌توان انتظار بهبود یا ارتقاء آنها را داشت. نگاه نقادانه و اصلاح‌گرا برای ارتقاء این فرآیندها می‌تواند فضای اداری دانشگاه را متحول سازد.

▪ تفویض امور به محیط و تسهیل در مرکز

• تدوین دستورالعمل جامع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی

▪ برنامه‌ریزی آموزش ضمن خدمت به منظور ارتقاء توانمندی کارکنان متناسب با مأموریت محوله

- ساماندهی مدیریت نیروی انسانی
- استقرار کامل بخش‌های نرم‌افزار مالی تا حسابداری تعهدی
- استقرار کامل بانکداری الکترونیک

❖ خلق منابع جدید

منابع عمومی و اختصاصی فعلی بدون تردید کفاف نیازهای روزافزون دانشگاه بخصوص در مسیر توسعه را نمی‌دهد. خلق منابع جدید تنها راه توسعه آموزش، پژوهش و ارائه خدمات نوین در دانشگاه متناسب با ظرفیت‌ها انسانی این مجموعه بزرگ است.

- تجاری‌سازی فعالیت‌های آکادمیک
- تغییر محیط کسب‌وکار به منظور ایجاد دانشگاه کارآفرین
- ایجاد سازوکار جلب خیرین برای مشارکت در کلیه امور

❖ ارتقاء رفاه کارکنان

رسیدگی به امور کارکنان و ایجاد تسهیلات بیشتر در حد امکان لازمه توسعه دانشگاه است. اگرچه نظام جبران خدمات و رفاه کارکنان تابع ضوابط دولتی است اما دانشگاه در حد توان و مقدرات خود باید در جهت رفاه ایشان اقدام نماید.

- ایجاد باشگاه دانشگاه
- پوشش بیمه‌ای مناسب برای کارکنان

❖ توسعه فضای فیزیکی

تکمیل فضاهای در دست اقدام کمک قابل توجهی به خدمت‌رسانی در بیمارستان‌ها خواهد کرد.

- تکمیل پروژه PET بیمارستان شریعتی
- تکمیل و تجهیز اورژانس بیمارستان روزبه
- تکمیل و تجهیز مرکز جامع آزمایشگاهی
- تکمیل و راه‌اندازی ساختمان جدید بیمارستان امیراعلم
- تکمیل و تجهیز ساختمان جدید بیمارستان سینا

امور بین‌الملل

❖ بین‌المللی کردن دانشگاه

- "آموزش در ایران" پروژه‌ای برای هماهنگی و همکاری وسیع نهادهای مختلف در توسعه فعالیت‌های آموزشی بین‌المللی و جذب دانشجوی خارجی
- تدوین کوریکولوم‌های بین‌المللی
- احداث شعبه برون‌مرزی در منطقه

❖ توسعه ارتباطات بین‌المللی

- حضور در اعتباربخشی و رتبه‌بندی‌های بین‌المللی
- تسهیل استفاده از فرصت‌های مطالعاتی، شرکت در کنگره‌ها و سفرهای برنامه‌ریزی شده اعضای هیأت علمی
- تسهیل حضور اساتید خارجی در قالب سفرهای برنامه‌ریزی شده و کنگره‌های داخل کشور
- ترغیب آموزش زبان دوم در همه سطوح

سوم بهمن‌ماه ۱۳۹۲

با توجه به تصویب و ابلاغ طرح تحول سلامت در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۳ و اجرایی شدن آن از روز پانزدهم این ماه، طبیعتاً وظیفه جدیدی به عهده دانشگاه گذاشته شد و آن اجرای این طرح بزرگ ملی در سطح دانشگاه است. این طرح که دارای ابعاد مختلف درمانی و بهداشتی است و به تدریج مراحل اجرای آن ابلاغ می گردد، شاید بزرگ ترین مداخله نظام سلامت در سه دهه گذشته باشد که مورد اهتمام جدی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و حمایت همه جانبه دولت تدبیر و امید است. دانشگاه علوم پزشکی تهران خود را متعهد به اجرای این طرح در بهترین شکل ممکن می داند و طبعاً پیشنهادات و نظرات اصلاحی خود را برای موفقیت این طرح در مراحل مختلف اجرا منعکس خواهد نمود. اعتقاد ما بر این است که مهم ترین عامل موفقیت طرح تحول سلامت توانمندسازی و جلب مشارکت نیروی انسانی در تمام سطوح است.

بیست و سوم خرداد ۱۳۹۳

هیئت ریسه دانشگاه علوم پزشکی تهران